

HOGENT-regie.

**Dienst
Kwaliteitsborging**

**HO
GENT**

Inhoudstafel

1	Inleiding	3
2	HOGENT	4
2.1	Opleidingsaanbod	4
2.2	Organisatie	4
2.3	Beleidscyclus	5
2.4	Een waardegedreven organisatie	5
2.4.1	Missie	5
2.4.2	Visie op onderwijs	6
2.4.3	Visie op kwaliteit	7
3	De HOGENT-regie	8
3.1	Regiekenmerken	8
3.2	Regiekenmerken toegepast op HOGENT	8
3.3	Fundament van de HOGENT-regie	8
3.4	Functies van de HOGENT-regie	9
3.5	Organisatiestructuur van de HOGENT-regie	9
3.5.1	Kwaliteitszorginstrumenten	10
3.5.2	Kwaliteitsborging	13
3.6	Systeemevaluatie	15
4	Bijlage 1	16

1 Inleiding

De Codex Hoger Onderwijs stelt dat de hogeronderwijsinstellingen permanent en op eigen initiatief toezien op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten¹.

Voor de beoordeling van het onderwijsbeleid worden de hogeronderwijsinstellingen onderworpen aan een instellingsreview. Voor de beoordeling van de onderwijskwaliteit van de opleidingen hebben de hogeronderwijsinstellingen de keuze tussen een beoordeling per opleiding of een beoordeling van de instellingseigen regie om de onderwijskwaliteit van de opleidingen te borgen. Onder instellingseigen regie wordt het geheel van acties, processen, praktijken, procedures en instrumenten begrepen die de opleidingen en de instelling in staat stellen om de kwaliteit van de opleidingen te borgen. De beoordeling van deze regie gebeurt eveneens tijdens de instellingsreview.

Hogeschool Gent² maakte de keuze om een instellingseigen regie uit te bouwen en de externe beoordeling van de onderwijskwaliteit van haar opleidingen op basis van die regie te laten plaatsvinden³.

¹ Decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013, hierna Codex Hoger Onderwijs genoemd, artikel II.122.

² Verder afgekort als HOGENT.

³ Beslissing BC/B/2015/ONDW/14385 van 23 januari 2015.

2 HOGENT

2.1 Opleidingsaanbod

HOGENT is een publiekrechtelijke hogeschool met een brede waaier aan kwaliteitsvolle opleidingen. Tijdens het academiejaar 2022-2023 biedt HOGENT 77 opleidingen aan die samen 18 600 studenten tellen: 23 professioneel gerichte bacheloropleidingen, 13 graduaatsopleidingen, 4 academisch gerichte bacheloropleidingen in de kunsten, 10 masteropleidingen in de kunsten, 4 bachelor-na-bacheloropleidingen, 1 master-na-masteropleiding in de kunsten en 22 postgraduaten.

De opleidingen van HOGENT zijn gegroepeerd in acht departementen en een school of arts:

- het departement Bedrijf en Organisatie;
- het departement Biowetenschappen en Industriële Technologie;
- het departement Gezondheidszorg;
- het departement IT en Digitale Innovatie;
- het departement Lerarenopleiding;
- het departement Omgeving;
- het departement Sociaal-Agogisch Werk;
- het departement GO5;
- de school of arts KASK-Koninklijk Conservatorium.

2.2 Organisatie

De departementen worden bestuurd door een departementsraad. De school of arts wordt bestuurd door de raad van de school of arts. De departementsraden en de raad van de school of arts zorgen voor de doorvertaling van het beleid op het vlak van onderwijs, onderzoek en wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening. Voor de raad van de school of arts komt daar het ontwikkelen en beoefenen van de kunsten bij.

Het departementshoofd staat samen met het departementsbureau in voor de coördinatie en de dagelijkse leiding van het departement. De departementen bestaan uit opleidingscentra. Aan het hoofd van een opleidingscentrum staat een opleidingshoofd.

Elk opleidingscentrum omvat een of meer opleidingen, afstudeerrichtingen, postgraduaten, (na)vormingen en micro degrees. Een opleidingscentrum valt dus niet altijd samen met één opleiding. Het opleidingsbureau bepaalt de visie en de strategie van het opleidingscentrum en staat in voor de kwaliteit van zijn opleiding(en) en/of studieprogramma's, met inbegrip van de daaraan gekoppelde personeelszaken. Het opleidingsbureau bestaat bij voorkeur uit de teamcoördinator(en) (zie verder) en de coördinator(en) van de curriculumcommissie(s) (zie verder). Daarnaast kunnen ook andere coördinerende rollen vertegenwoordigd zijn. Het opleidingshoofd is de voorzitter van het opleidingsbureau.

Naargelang de structuur van het opleidingscentrum kunnen er een of meer curriculumcommissies zijn. Aan het hoofd staat een coördinator. De curriculumcommissie werkt onderwijsprocessen uit in afstemming met het opleidingsbureau en is samengesteld rond een opleiding, een studieprogramma, een afstudeerrichting of een cluster van afstudeerrichtingen, eventueel uitgebreid met postgraduaten en navormingen.

Een team is een groep van personeelsleden uit een opleidingscentrum die zich verbinden op basis van een of meer gemeenschappelijke thema's zoals eenzelfde expertise of een leerlijn.

Een team heeft een beheersbare omvang waardoor het effectief en efficiënt kan samenwerken en op die manier accuraat kan inspelen op de personeelsgerelateerde noden van het opleidingscentrum. Aan het hoofd staat een coördinator die samen met het team de visie en strategie van het opleidingscentrum op het vlak van personeelszaken implementeert.

Aan het hoofd van de school of arts staat een decaan. Binnen de school of arts zijn opleidingscommissies en vakgroepen ingericht. Opleidingscommissies staan in voor de inhoud en de organisatie van de opleidingen. Aan het hoofd staat een opleidingsvoorzitter. Vakgroepen beslaan een vakgebied of een samenhangend geheel van vakgebieden. De vakgroepen verstrekken onderwijs, verrichten onderzoek, voeren wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening uit en staan in voor de beoefening en ontwikkeling van de kunsten. Aan het hoofd staat een vakgroepvoorzitter, die leidinggevende is van de vakgroepleden.

2.3 Beleidscyclus

HOGENT legt om de vijf jaar haar strategische positionering vast. Het strategisch plan vormt het overkoepelende beleidskader van HOGENT. Binnen de bestuurlijke beleidscyclus wordt volgens de kwaliteitscirkel van Deming⁴ en via indicatoren de uitvoering van het strategisch plan opgevolgd.

2.4 Een waardegedreven organisatie

Het uitgangspunt van de HOGENT-regie is de missie van de hogeschool, die vertaald is in een visie op onderwijs en een visie op kwaliteit.

2.4.1 Missie

HOGENT is er voor iedereen die, op eigen wijze, wil leren en wil bouwen aan een betere toekomst voor mens en planeet. We leiden toekomstbestendige professionals en kunstenaars op, die hun vak beheersen en helpen vernieuwen vanuit hun kennis, kunde en karakter.

We vormen sociale, kritisch denkende, communicatief vaardige en ondernemende wereldburgers. We luisteren naar vragen uit de samenleving en anticiperen op maatschappelijke uitdagingen. We creëren praktijkgerichte kennis die grenzen verlegt met het oog op een duurzame toekomst. Door onderzoek in en beoefening van de kunsten nemen we een actieve rol op in het kunstenveld.

HOGENT is een (vrij)moedige ruimte waar creativiteit en innovatie centraal staan. We versterken elkaar door in gesprek te gaan over onze verschillen. We werken samen met passie en met oog voor ieders eigenheid.

⁴ De kwaliteitscirkel van Deming wordt verder de PDCA-cyclus genoemd, waarbij de vier letters staan voor *Plan*, *Do*, *Check*, *Act*: vier stappen die cyclisch doorlopen worden om voortdurend te werken aan verbetering.

2.4.2 Visie op onderwijs

Samen leren, samen bouwen aan de toekomst

HOGENT bouwt met haar studenten, medewerkers, alumni en partners lerende gemeenschappen uit waarbinnen samenwerking en ontwikkeling centraal staan. We stimuleren ontmoeting en exploratie waar HOGENTenaars en betrokken partners elkaar vinden, waar we leren van en met elkaar via inspirerende en interdisciplinaire samenwerking en waar we samen in een context van gelijkwaardigheid onderzoeken, creëren, innoveren en ondernemen om het verschil te maken in de maatschappij. De lerende gemeenschappen brengen rechtstreeks de inhoudelijke, didactische en innovatieve ontwikkelingen binnen in ons onderwijs. Lesgevers ontwerpen dat toekomstgerichte onderwijs samen, elk vanuit hun eigen rol, talent en expertise. Met een aantrekkelijk aanbod van flexibele en innovatieve leerwegen geven lesgevers binnen teams vorm aan inclusieve omgevingen waarin elke student kan leren en zich professioneel en persoonlijk kan ontplooiën.

Dat impliceert ook dat de studenten zich veilig voelen om te experimenteren en risico's te nemen. Zo groeien ze als persoon, burger en professional. Ze leren werken vanuit een groot maatschappelijk bewustzijn en een pluralistisch waardenkader, in een onderwijscontext die zowel lokaal verankerd is als een brede, internationale blik heeft. We ontwerpen hiervoor, aan de hand van vier maatschappelijke klemtonen (*waarom*) en vijf gedragen leerprincipes (*hoe*), curricula die de studenten opleiden tot professionals (*wat*) die vanuit een kritische en onderzoekende houding naar de complexe samenleving en zichzelf kijken, die ondernemend zijn en beschikken over sterke sociale en communicatieve vaardigheden.

Figuur 1: De HOGENT-visie op onderwijs

2.4.3 Visie op kwaliteit

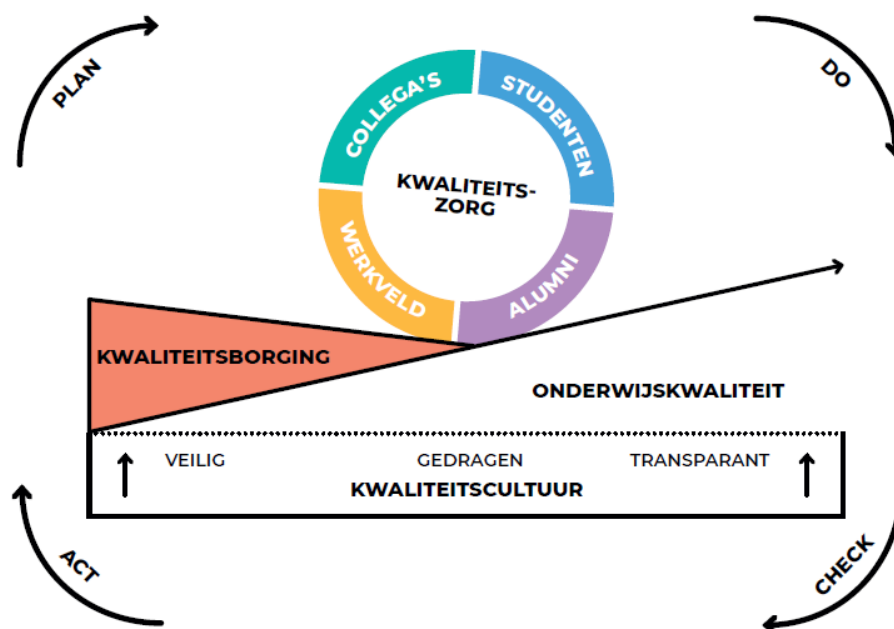
Een cultuur van betrokkenheid

Aan HOGENT werken alle collega's vanuit een open houding samen, in interactie met alle belanghebbenden, aan kwaliteit door mee te denken en hun inzichten naar voor te brengen. Ze durven experimenteren, leren graag uit fouten, zijn zelfkritisch en staan open voor feedback. Iedereen is actief betrokken. Kwaliteitszorg is een zaak van iedereen. Deze verbeteringsgerichte aanpak vormt de basis voor de toekomstplannen van de opleiding.

Op basis van een zelfkritische houding werken opleidingen proactief, planmatig en toekomstgericht. Reflectie en beleidsvoerend vermogen gaan hierbij hand in hand. Om hun zelfinzicht aan te scherpen gaan opleidingen op zoek naar inspiratie en is er aandacht om in wisselwerking met de onderzoekscentra en interne en externe stakeholders verder expertise uit te bouwen.

Samen ontwikkelen vereist een open en veilige sfeer waarin iedereen aanspreekbaar is, met aandacht voor een verbindende werking die transparantie en kennisdeling vooropstelt. Beslissingen komen via een participatief en navolgbaar proces tot stand en zijn gedragen. Een kwalitatief ontwikkelingsproces vormt immers de basis voor vertrouwen in de werking van de opleiding en voor het erkennen van beslissingen.

De HOGENT-regie waarborgt de kwaliteit van het onderwijs en versterkt de kwaliteitscultuur in de werking van de opleidingen. Deze cultuur vormt de voedingsbodem voor opleidingen om kwaliteitsvol te groeien. De dienst Kwaliteitsborging heeft daarom oog voor het continue proces waarin opleidingen zich verder ontwikkelen.

Figuur 2: De HOGENT-visie op kwaliteit

3 De HOGENT-regie

Het doordacht inzetten van elementen uit de HOGENT-regie werkt versterkend voor de kwaliteitscultuur op HOGENT. Groeien betekent per definitie 'nooit af'. De dienst Kwaliteitsborging hanteert daarom een waarderende aanpak en gaat met de opleiding in dialoog over haar ontwikkelproces. De dienst gaat daarbij uit van vertrouwen in de opleiding en stelt het eigenaarschap van de opleiding voorop.

Hieronder wordt ingezoomd op de kenmerken van een regie, toegepast op de situatie aan HOGENT. Vervolgens worden het fundament van de HOGENT-regie en de functies en actoren binnen deze regie toegelicht. Ten slotte wordt de organisatiestructuur beschreven.

3.1 Regiekenmerken

Een regie heeft vier essentiële kenmerken⁵:

- ze vertrekt vanuit een duidelijke strategie;
- ze heeft een opdrachtgever en een opdrachtnemer;
- ze steunt op informatiemanagement om te monitoren en te sturen;
- ze houdt een element van evaluatie in om na te gaan of de gemaakte afspraken worden nagekomen.

3.2 Regiekenmerken toegepast op HOGENT

De HOGENT-regie is geënt op de strategische positionering van de hogeschool. Het uitgangspunt is de missie van de hogeschool, die vertaald is in een visie op onderwijs en een visie op kwaliteit⁶. Deze visies worden geconcretiseerd in de departementen en in de school of arts.

De regie is gericht op het realiseren en borgen van kwaliteitsvol onderwijs door de opleidingen en de vakgroepen op vraag van het bestuur.

De HOGENT-regie monitort en evalueert de kwaliteit van de opleidingen aan de hand van een informatiemanagementsysteem dat toegankelijk is voor de hele hogeschool. De evaluatie binnen de regie is in handen van het bestuur van de hogeschool.

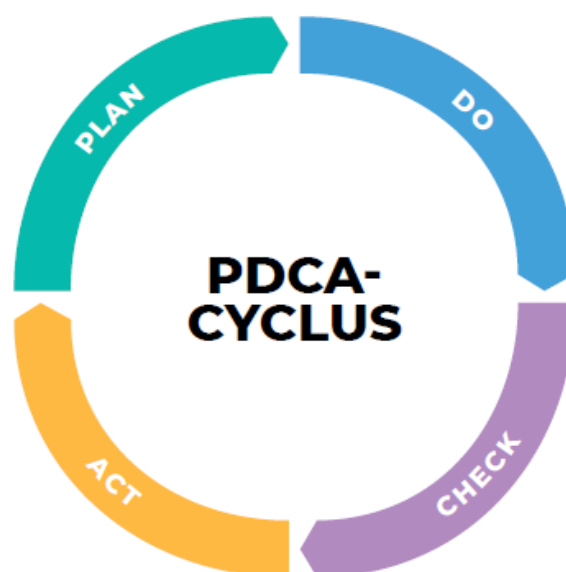
3.3 Fundament van de HOGENT-regie

Het fundament van de HOGENT-regie is de PDCA-cyclus op opleidingsniveau, waardoor de regie zorgt voor proactiviteit, planmatig beslissen en het continu verbeteren van de opleidingskwaliteit (zie figuur 3).

- *Plan*: de opleiding bepaalt de richting en maakt daarvoor een plan.
- *Do*: de opleiding voert het plan uit.
- *Check*: de opleiding analyseert of ze het plan realiseert.
- *Act*: de opleiding past het plan (indien nodig) aan.

⁵ Brinke Martine, *Op welke wijze kunnen regieorganisaties de kwaliteit van de dienstverlening monitoren?* (thesis in opdracht van Planon, Integrated workplace management solution), Saxion Hogescholen Deventer, 1 juni 2010, pp. 22-25.

⁶ Zie punt 2.4

Figuur 3: De PDCA-cyclus als fundament van de HOGENT-regie

3.4 Functies van de HOGENT-regie

De HOGENT-regie bevordert de kwaliteitscultuur van de organisatie. Haar instrumenten zijn breed en verbeteringsgericht en hebben vier verweven functies: inspireren, reflecteren, faciliteren en evalueren.

3.5 Organisatiestructuur van de HOGENT-regie

De HOGENT-regie is in lijn met de *European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG) en de Codex Hoger Onderwijs. Deze laatste bepaalt de uitgangspunten waaraan de regie moet beantwoorden en hoe de hogeronderwijsinstelling hierover verantwoording moet afleggen. Ze doet dit aan de hand van acht kwaliteitskenmerken, waarmee ze aansluit bij de ESG (zie bijlage 1).

Om het doel van de HOGENT-regie -het realiseren en borgen van kwaliteitsvol onderwijs- na te streven werd een organisatiestructuur uitgetekend. Deze structuur steunt op twee pijlers: het onderwijsproces, namelijk de ontwikkeling en voortgang van het onderwijs, en een actieve betrokkenheid van interne en externe stakeholders en onafhankelijke externe *peers* en experts. Het uitnodigen van een frisse, externe blik is immers cruciaal voor het identificeren van eventuele blinde vlekken, het scherpstellen van prioriteiten en het beoordelen van de onderwijskwaliteit.

De HOGENT-regie voorziet een aantal instrumenten die de opleidingen inzetten om hun kwaliteitscultuur te versterken. Deze instrumenten ondersteunen de opleidingen in het scherpstellen van strategische keuzes (*plan*), het uitvoeren van deze keuzes (*do*), het reflecteren over de uitkomst van die keuzes (*check*) en het vormgeven van verbeteracties (*act*). Daarnaast omvat de regie twee instrumenten waarmee de dienst Kwaliteitsborging het voortdurende proces waarin de opleidingen zich ontwikkelen monitort en het HOGENT-bestuur adviseert in het kader van de evaluatie van de opleidingen.

In het kader van monitoring, evaluatie en interne informatiedeling werkt de HOGENT-regie met een digitaal portfolio van de opleidingen, dat alle gevalideerde outputdocumenten van de instrumenten uit de regie omvat. Het portfolio heeft een vaste indeling, gebaseerd op het instrumentarium van de regie. Om interne transparantie en kennisdeling te bevorderen zijn de portfolio's van de opleidingen raadpleegbaar door de hele hogeschool. In het kader van transparantie wordt op een aangepaste manier gecommuniceerd naar het brede publiek over de sterktes en de aandachtspunten van de opleidingen, over de manier waarop ermee wordt omgegaan, over verbeteracties en over de herkomst van de (gevalideerde) informatie waarop HOGENT zich baseert. Dit gebeurt door het extern beschikbaar stellen van een deel van het digitaal portfolio van de opleidingen⁷.

3.5.1 Kwaliteitszorginstrumenten

De kwaliteitszorginstrumenten die de HOGENT-regie ter beschikking stelt, worden ondergebracht in vier rubrieken. De eerste rubriek omvat instrumenten die het beleid van de hogeschool, de departementen en de opleidingen helpen vormgeven en monitoren en zo het beleidsvoerend vermogen van de organisatie versterken. Een tweede rubriek groepeerd een aantal overlegstructuren die de opleidingen inzetten om input te krijgen van externe *peers* en interne en externe stakeholders. De derde rubriek bestaat uit een aantal instrumenten die de opleidingen toelaten om hun identiteit en hun onderwijsaanpak vorm te geven en de realisatie van de beoogde leerresultaten te bewaken. De vierde rubriek omvat een aantal instrumenten waarmee de opleidingen feedback genereren van interne en externe stakeholders en waarmee ze informatie met betrekking tot de opleidingen monitoren. Door het bevragen van stakeholders krijgen de opleiding en het bestuur inzicht in de manier waarop die het HOGENT-onderwijs ervaren. Zo kunnen zij indien nodig bepaalde processen bijsturen.

In het digitaal portfolio van de opleidingen worden de kwaliteitszorginstrumenten volgens deze vier rubrieken weergegeven.

3.5.1.1 Beleid

3.5.1.1.1 Strategisch plan van HOGENT

De strategische cyclus van HOGENT heeft een looptijd van vijf jaar. Het beheersinstrument van de strategische cyclus is het strategisch plan, dat opgebouwd is volgens een PDCA-logica. Het strategisch plan omvat strategische doelstellingen, zowel op het vlak van de reguliere werking (kernprocessen) als op het vlak van innovaties die binnen de beleidsperiode moeten worden gerealiseerd. De strategische doelstellingen worden gemonitord aan de hand van een beperkte set van indicatoren. De strategische cyclus op het niveau van de instelling wordt beheerd door de algemeen directeur en gerapporteerd aan het bestuur.

3.5.1.1.2 Convenant

Het convenant is een overeenkomst op het niveau van een departement of de school of arts en wordt afgesloten met het bestuur van HOGENT. Het convenant bevat enerzijds afspraken voor de realisatie van de indicatoren uit het strategisch plan van HOGENT en anderzijds specifieke doelstellingen en indicatoren eigen aan het beleid van het departement of de school of arts. Het komt tot stand in wisselwerking met de jaaractieplannen van de opleidingen en wordt besproken tijdens het periodiek bestuurlijk overleg.

⁷ Via <https://www.hogent.be/dit-is-hogent/beleid/>

3.5.1.1.3 Jaaractieplan opleidingen

De opleiding beheert haar kwaliteit in de schoot van het opleidingsbureau aan de hand van een jaaractieplan, opgebouwd volgens de PDCA-logica. Ze doet dit in lijn met het strategisch beleid van HOGENT en in wisselwerking met het departement.

3.5.1.2 Overleg

3.5.1.2.1 Opleidingscentra, opleidingscommissies en vakgroepen

De opleidingscentra in de departementen en de opleidingscommissies en de vakgroepen in de school of arts zijn verantwoordelijk voor de inhoud, de kwaliteit en de organisatie van de opleidingen.

Ze implementeren het onderwijsproces in lijn met het strategisch beleidsplan van het departement of de school of arts en worden daarbij ondersteund door de flankerende diensten en directies.

3.5.1.2.2 Werkveldcommissie

Met de werkveldcommissie nodigt de opleiding of een afstudeerrichting van de opleiding het werkveld uit om samen haar opleidingsprofiel (zie punt 3.5.1.3.1) en onderwijsconcept (zie punt 3.5.1.3.3) te bespreken en te reflecteren over de perspectieven van de opleiding op middellange en lange termijn. Via deze externe blik detecteert de opleiding ontwikkelingen in het werkveld waardoor ze haar werking en haar bijscholingsbeleid voor onderwijsgevendend kan bijsturen in functie van deze ontwikkelingen. De opleiding verwerft bovendien op deze manier informatie over de perceptie van het werkveld over de opleiding (sterke punten en verbeterpunten) en genereert nuttige input met betrekking tot de onderzoeksdimensie van de opleiding.

In de departementen organiseert elke opleiding binnen de zesjarige kwaliteitscyclus minstens tweemaal een werkveldcommissie. Binnen de school of arts organiseert elke opleiding om de twee jaar een werkveldcommissie, gekoppeld aan de opmaak van het tweejaarlijks actieplan van de opleiding.

3.5.1.2.3 *Peer-to-peer*bijeenkomst (P2P)

P2P in de departementen

Een *peer-to-peer*bijeenkomst is een peerreviewactiviteit waarbij de opleiding samen met studenten en externe *peers* verbeteringsgericht reflecteert over haar onderwijsaanpak. *Peers* zijn actieve onderwijsgevendend die steeds onafhankelijk zijn ten aanzien van de opleiding en van HOGENT. Ze worden op basis van hun expertise gericht gevraagd om deel te nemen aan de dialoog.

Het voorwerp van de P2P is een thema dat de opleiding zelf kiest. Tijdens het gesprek worden het opleidingsprofiel (zie punt 3.5.1.3.1), het onderwijsconcept (zie punt 3.5.1.3.3), het evaluatiebeleid en de wisselwerking met het werkveld besproken in functie van dit thema.

Een P2P wordt georganiseerd door het opleidingscentrum, dat daarbij ondersteuning krijgt vanuit de centrale administratie. Elke opleiding organiseert binnen de zesjarige kwaliteitscyclus minstens tweemaal een P2P.

P2P in de school of arts

De school of arts richt zich tot een internationaal studentenpubliek, onder meer via Engelstalige masters. In de competitieve Europese omgeving van het hoger kunstonderwijs is het daarom belangrijk om de opleidingen internationaal te benchmarken en een Europees kwaliteitslabel te ontvangen van een gespecialiseerde instantie. Daarom worden de P2Ps in de school of arts georganiseerd in samenwerking met internationale revieworganisaties specifiek voor het hoger kunstenonderwijs. Deze agentschappen zijn geregistreerd bij EQAR

(*European Quality Assurance Register for Higher Education*). De visitatierapporten worden gepubliceerd in de online databank van EQAR en de gevisiteerde opleidingen mogen het EQAR-kwaliteitslabel voeren. Uit de benchmark halen de opleidingen waardevolle informatie voor hun continu verbeterproces.

Elke opleiding van de school of arts wordt binnen de zesjarige kwaliteitscyclus één keer gevisiteerd.

3.5.1.3 Opleidingsidentiteit

3.5.1.3.1 Opleidingsprofiel

Het opleidingsprofiel beschrijft de identiteit van de opleiding. Het omvat de opleidingsspecifieke invulling van de HOGENT-onderwijsvisie, de opleidingseigen invalshoeken en klemtonen en de relatie tussen de domeinspecifieke leerresultaten, de opleidingsspecifieke leerresultaten en de wetgevende kaders van toepassing op de opleiding.

3.5.1.3.2 Leerresultatenmatrix

Aan HOGENT vormen de leerresultaten de basis van het onderwijs. Een leerresultatenmatrix concretiseert de beoogde leerresultaten van een opleiding. Dit instrument vormt de hoeksteen van het onderwijsgebeuren binnen een opleiding en wordt door de opleiding gebruikt voor diverse doeleinden zoals het opstellen en herzien van het opleidingsprogramma, het kiezen van de juiste leermiddelen en werkvormen, het gebruik van de meest geschikte toets- en evaluatievormen en het bepalen van leerresultaatlijnen doorheen de modeltrajecten.

3.5.1.3.3 Onderwijsconcept

Het onderwijsconcept beschrijft de onderwijsaanpak van de opleiding: didactische werkvormen, evaluatievormen, leermaterialen en ondersteunings- en begeleidingsvormen voor studenten in functie van in-, door- en uitstroom.

3.5.1.3.4 Studiefiches

De studiefiche beschrijft de volledige inrichting van een opleidingsonderdeel en maakt deel uit van de studiegids, het officiële overzicht van het volledige opleidingsaanbod van HOGENT⁸.

3.5.1.4 Bevraging en monitoring

3.5.1.4.1 Studietijdmetingen

Studietijdmetingen gaan systematisch, via paarsgewijze vergelijking, na of de balans tussen de begrote studietijd (uitgedrukt in studiepunten) en de reële studietijd van een opleidingsonderdeel of opleiding in evenwicht is.

3.5.1.4.2 Stakeholderbevragingen

Studenten

De tevredenheid van de studenten over hun onderwijsbeleving aan HOGENT wordt via twee systemen gemeten: een studententevredenheidsbarometer en een monitoring per opleidingsonderdeel (monitoringsysteem). De studententevredenheidsbarometer peilt aan de hand van één vraag naar de globale tevredenheid van de studenten over HOGENT. Waar nodig en wenselijk wordt via een *drill-down*aanpak verder gepeild naar sterke punten of verbeterpunten op niveau van de opleiding of afstudeerrichting.

⁸ <https://www.hogent.be/studiefiches/>

Het monitoringsysteem is gericht op het detecteren van sterke punten en aandachtspunten van opleidingsonderdelen – niet op het evalueren ervan. De resultaten zijn een basis voor dialoog met de studenten. Elk semester krijgen de studenten tweemaal de mogelijkheid om feedback te geven.

Werkveld

Het werkveld wordt bevraagd over de afstemming van de leerresultaten van de opleiding op de wensen en de behoeften van het beroepenveld.

Alumni

De alumni worden bevraagd over hun tevredenheid over de opleiding, de voorbereiding op hun instap in het werkveld, hun voldoening over hun tewerkstelling, hun sector van tewerkstelling en het niveau en de inhoud van hun tewerkstelling.

3.5.1.4.3 Business Intelligence

De business intelligence tool van HOGENT geeft informatie weer uit alle databanken van de hogeschool en legt verbanden. De tool levert rapporten aan het bestuur en bij uitbreiding aan de hele hogeschool.

3.5.1.4.4 Portfolio professionalisering onderwijsgeevenden

De onderwijsgeevenden registreren hun professionaliseringsactiviteiten. Met deze activiteiten ontwikkelen ze onderwijskundige inzichten en actualiseren ze vakspecifieke kennis, wetenschappelijke attitude en interculturele competenties.

3.5.2 Kwaliteitsborging

3.5.2.1 Kwaliteitsdialoog (departementen)

Kwaliteitsdialoog in de opleidingen

De jaarlijkse kwaliteitsdialoog brengt de PDCA-cyclus van de opleiding als continu proces in kaart. Tijdens de kwaliteitsdialoog licht de opleiding de manier waarop haar jaaractieplan tot stand is gekomen toe en reflecteert ze samen met de dienst Kwaliteitsborging over haar bevragsingsresultaten, over de acties uit haar P2P-reflectieverslagen en over de afspraken en aanbevelingen uit het beoordelingsrapport van de kwaliteitsbeoordeling (zie punt 3.5.2.2). Door jaarlijkse opvolging beoogt de kwaliteitsdialoog het borgen en optimaliseren van de onderwijskwaliteit met inbegrip van de kwaliteitscultuur van de opleiding.

De dienst Kwaliteitsborging zorgt voor een beknopt verslag van de kwaliteitsdialoog. Dit verslag geeft een overzicht van de acties die de opleiding ondernomen heeft, schetst een beeld van de kwaliteitscultuur die heerst binnen de opleiding en suggereert een aantal mogelijkheden om deze te versterken en om de PDCA-cyclus verder in te bedden in de werking van de opleiding.

Kwaliteitsdialoog met de studenten

Jaarlijks plant de dienst Kwaliteitsborging kwaliteitsdialogen met studentenvertegenwoordigers van elk departement. Tijdens deze dialogen gaat de dienst na hoe de studenten hun participatie binnen de hogeschool ervaren. Zo komen eventuele drempels die de studenten gewaarworden aan het licht en kan de hogeschool de studentenparticipatie verder faciliteren en optimaliseren. Ook de participatiecoaches, die de studentenvertegenwoordigers ondersteunen en coachen in hun opdracht, worden uitgenodigd voor deze kwaliteitsdialogen.

De dienst Kwaliteitsborging zorgt voor een beknopt verslag van de besproken thema's en bezorgt dit voor elk departement aan de voorzitter van de departementale studentenraad en aan de participatiecoaches.

3.5.2.2 Kwaliteitsbeoordeling

Kwaliteitsbeoordeling in de departementen

Tijdens de kwaliteitsbeoordeling blikt de opleiding samen met haar stakeholders terug op haar behaalde resultaten, reflecteert ze verbeteringsgericht, vormt ze ideeën en blikt ze vooruit op de toekomstplannen van de opleiding en van HOGENT met betrekking tot de opleiding. De kwaliteitsbeoordeling vertrekt vanuit de *European Standards and Guidelines for Quality Assurances in the European Higher Education Area* en de kwaliteitskenmerken opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs (zie bijlage 1).

De kwaliteitsbeoordeling vindt plaats in de loop van de zesjarige kwaliteitscyclus. Tijdens een reflectietraject bereidt de dienst Kwaliteitsborging samen met de opleiding het balansmoment voor. De dienst werkt voor dit traject samen met medewerkers van VLUHR KZ⁹, die dankzij hun onafhankelijke positie en rijke ervaring een verfrissend perspectief binnenbrengen. Het balansmoment is een gesprek tussen de opleiding en een balanscommissie over de kwaliteitskenmerken van de opleiding, met inbegrip van de kwaliteitscultuur. Deze worden gekoppeld aan de opleidingscontext, waardoor de balanscommissie een verdiepend inzicht verwerft in de opleiding en de opleiding de mogelijkheid krijgt om haar concrete noden en behoeften te bespreken. Het perspectief van de studenten hierin is onmisbaar. Ook zij worden daarom vertegenwoordigd in de opleidingsdelegatie. In de balanscommissie wordt het management afgevaardigd. De commissie wordt geleid door een externe voorzitter, die door zijn onafhankelijkheid een onbevangen blik werpt op de kwaliteit van de opleiding. De commissie schrijft haar bevindingen neer in een beoordelingsrapport, dat voorgelegd wordt aan het bestuurscollege van HOGENT. Het bestuurscollege beslist vervolgens of de opleiding een borgingsbesluit met een geldigheidsduur van drie academiejaren of van zes academiejaren krijgt. In het beoordelingsrapport worden de sterke punten van de opleiding vastgesteld als kwaliteitswaarborgen en de aandachtspunten als aanbevelingen. Voor de opleidingen die een borgingsbesluit voor drie academiejaren krijgen, worden er ook afspraken vastgelegd voor die punten die de balanscommissie cruciaal acht om mee aan de slag te gaan.

De aanbevelingen en eventuele afspraken maken onderdeel uit van het convenant van het departement dat periodiek met het bestuur wordt besproken. De opvolging van de voortschrijdende realisatie ervan is onderwerp van de kwaliteitsdialoog (zie punt 3.5.2.1).

Balansmoment in de school of arts

De school of arts organiseert voor haar opleidingen binnen de zesjarige kwaliteitscyclus een balansmoment op basis van het visitatierapport van de P2P in samenwerking met de externe revieworganisatie specifiek voor het onderwijs in de kunsten.

Voor de school of arts is het balansmoment een dialoog- en reflectiemoment over de bevindingen in het visitatierapport van de P2P. Deze dialoog vindt plaats tussen een delegatie van de opleiding onder leiding van de decaan en een delegatie van het management van HOGENT.

⁹ <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/>

De verwachte output is een beknopt reflectieverslag met aanbevelingen, opgesteld door de dienst Kwaliteitszorg van de school of arts, en eraan gekoppeld een borgingsbesluit. Het reflectieverslag wordt gerapporteerd aan de Raad van de School of Arts en het bestuurscollege, levert input voor het actieplan van de opleiding en wordt meegenomen tijdens het bestuurlijk overleg in het kader van het convenant.

3.6 Systeemevaluatie

Het Auditcomité neemt de HOGENT-regie voor de borging van de onderwijskwaliteit periodiek op in de auditplanning.

4 Bijlage 1

De acht kwaliteitskenmerken uit de Codex Hoger Onderwijs in lijn met de *European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG):

- 1 De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidingsspecifieke invulling van de internationale eisen met betrekking tot niveau, inhoud en oriëntatie.
→ ESG 1.2. *Design and approval of programmes*
- 2 Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, houdt rekening met de ontwikkelingen in het werkveld en is maatschappelijk relevant.
→ ESG 1.2. *Design and approval of programmes*
→ ESG 1.3. *Student-centred learning, teaching and assessment*
→ ESG 1.9. *On-going monitoring and periodic review of programmes*
- 3 De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om de leerresultaten te behalen.
→ ESG 1.3. *Student-centred learning, teaching and assessment*
→ ESG 1.5. *Teaching staff*
- 4 De opleiding biedt studenten adequate en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen en studiebegeleiding.
→ ESG 1.3. *Student-centred learning, teaching and assessment*
→ ESG 1.6. *Learning resources and student support*
→ ESG 1.9. *On-going monitoring and periodic review of programmes*
- 5 De onderwijs-leeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang.
→ ESG 1.2. *Design and approval of programmes*
→ ESG 1.3. *Student-centred learning, teaching and assessment*
- 6 De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten.
→ ESG 1.3. *Student-centred learning, teaching and assessment*
→ ESG 1.9. *On-going monitoring and periodic review of programmes*
- 7 De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan.
→ ESG 1.3. *Student-centred learning, teaching and assessment*
→ ESG 1.4. *Student admission, progression, recognition and certification*
→ ESG 1.8. *Public information*
- 8 Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk.
→ ESG 1.8. *Public information*
→ ESG 1.9. *On-going monitoring and periodic review of programmes*